

OPETUSSUUNNITELMA 2018

VIITASALO-OPISTO

SISÄLTÖ

1 VIITASALO-OPISTON TOIMINTA-AJATUS	2
2 OPPILAAKSI OTTAMINEN	2
3 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET	2
4 ARVOPERUSTA JA OPPIMISKÄSITYS	3
5 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TAVOITTEET	3
6 YLEISEN OPPIMÄÄRÄN TAVOITTEET	4
7 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TOIMINTAKULTTUURI	4
8 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	5
9 ARVIOINTI	5
10 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	6
11 MUSIIKIN PERUSOPINTOJEN JA SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET	6
VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	7
MINUN SOITTIMENI 1 (PERUSOPINNOT1)	8
MINUN SOITTIMENI 2 (PERUSOPINNOT1)	9
LAAJENNAN OSAAMISTANI (PERUSOPINNOT 2)	10
OLEN MONIPUOLISESTI OSAAVA MUUSIKKO (PERUSOPINNOT 3)	11
VALINNAISET OPINNOT (PERUSOPINNOT)	13
SYVENTÄVÄT OPINNOT	14
VALINNAISET OPINNOT (SYVENTÄVÄT OPINNOT)	16
LOPPUTYÖ	17
12 TANSSIN YHTEISTEN OPINTOJEN JA TEEMAOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET	18
TAVOITEALUEET JA TAVOITTEET, TANSSIN YHTEISET OPINNOT JA TEEMAOPINNOT	19
VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS	19
TANSSI 1	20
TANSSI 2	21
TANSSI 3	22
13 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT	24
14 LIITTEET	25

Viitasalo-opisto järjestää taiteen perusopetusta musiikin ja tanssin taiteenaloilla. Musiikinopetuksen opetussuunnitelma on laadittu opetushallituksen 20.9.2017 antamien opetussuunnitelmien perusteiden laajan oppimäärän mukaiseksi, tanssinopetuksen opetussuunnitelma yleisen oppimäärän mukaiseksi.

Opetussuunnitelmien laadintaa ohjaavat

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

1 VIITASALO-OPISTON TOIMINTA-AJATUS

Viitasalo-opiston tehtävänä on musiikin ja tanssin perusopetuksen antaminen toiminta-alueellaan sekä harrastajille että ammattiin aikoville siten, että oppilaalla on opintonsa päätettyään hyvä taito omassa erityisaineessaan sekä mahdollisuudet musiikin ja tanssin jatko-opintoihin. Musiikkileikkikoulun, soitinvalmennuksen ja varhaisiän tanssikasvatuksen tavoitteena on tarjota korkeatasoista ja virikkeellistä musiikin ja tanssin ohjausta lähinnä alle kouluikäisille lapsille sekä valmentaa heitä tavoitteellisiin opintoihin Viitasalo-opistossa. Viitasalo-opisto tarjoaa opintoja myös aikuisille, tavoitteena on pitää yllä oppilaiden harrastuneisuutta. Viitasalo-opisto vaikuttaa seutukunnan kulttuuritarjontaan järjestämällä oppilaskonsertteja, tanssiesityksiä ja muita tapahtumia sekä osallistumalla muihin seutukunnan taide- ja kulttuurihankkeisiin.

2 OPPILAAXI OTTAMINEN

Viitasalo-opiston opiston oppilaat otetaan ilmoittautumisten perusteella.

Musiikkileikkikoulun hakijat otetaan ilmoittautumisten perusteella.

Musiikin perusopetukseen hakevat 8 vuotiaat ja tätä nuoremmat oppilaat otetaan soitinvalmennusoppilaiksi, soitinvalmennusvuoden aikana oppilaat tutustuvat musiikin eri ilmiöihin ryhmäopetuksena ja kokeilevat useiden eri soittimien soittamista kolmen viikon jaksoissa, soitinvalmennuksen tavoitteena on että oppilas löytää eniten itseään kiinnostavan instrumentin soitinvalmennusvuotensa aikana. Soitinvalmennusvuoden jälkeen oppilas voi siirtyä perusopintoihin perusopinnoissa vapautuvalle oppilaspaikalle. **Yli 8 vuotiaat musiikin perusopintoihin hakevat** sijoitetaan perusopintoihin vapautuville oppilaspaikoille ilmoittautumisten perusteella mahdollisuuksien mukaan heitä eniten kiinnostavan instrumentin opetukseen.

Tanssin perusopetukseen hakevat oppilaat otetaan tanssiryhmiin ilmoittautumisten perusteella.

3 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen

kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteen alalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

4 ARVOPERUSTA JA OPPIMISKÄSITYS

Viitasalo-opiston opetussuunnitelma pohjautuu Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa kuvattuun arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteen alalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Viitasalo-opiston oppilas on aktiivinen toimija, hän oppii asettamaan itsenäisesti omia tavoitteitaan ja pyrkimään niihin sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Viitasalo-opistossa oppilasta kannustetaan sekä yksilölliseen että yhteisölliseen tietojen ja taitojen rakentamiseen, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilasta ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

5 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TAVOITTEET

Viitasalo-opiston musiikin opetus on taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteenala historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

6 YLEISEN OPPIMÄÄRÄN TAVOITTEET

Viitasalo-opiston tanssinopetus on taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

7 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TOIMINTAKULTTUURI

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohdaksi on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Viitasalo-opiston oppimisympäristöissä pyritään tasapuoliseen ja kaikkien oppilaiden saavutettavissa olevaan opetukseen. Opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan kaikissa toimintakunnissa ja toimintakunnat huolehtivat tarkoituksenmukaisten opetustilojen saatavuudesta. Kaikkia opintosuorituksiin kuuluvia toimintoja pyritään järjestämään kaikissa kunnissa. Monipuoliset taiteenalan ominaispiirteet huomioonottavat oppimisympäristöt, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö luovat edellytykset taiteenalaan ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Viitasalo-opisto toimii yhteistyössä eri ulkopuolisten toimijoiden kanssa: koulut, muut oppilaitokset, kuntien muut toimijat, seurakunnat ja muut yhteisöt ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita. Viitasalo-opiston toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntien ja koulujen kulttuurikasvatussuunnitelmien tavoitteet. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa antaa Viitasalo-opiston oppilaille mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan omista lähtökohdistaan ja osallistua yhteisöidensä toimintojen ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Viitasalo-opistossa avointa, kaikkia arvostavaa ja kaikkien ääntä kuulevaa toimintakulttuuria edistetään kannustamalla sekä henkilöstöä että oppilaita ja heidän huoltajiaan yhteistoiminnallisuuteen oppilaiden omien tavoitteiden asettelussa ja niiden saavuttamiseen tähtäävässä toiminnassa. Monimuotoiset yhteistoiminnalliset opetusmenetelmät ja -järjestelyt edistävät yhteisöllisyyden tunnetta ja kokemusta osallisuudesta. ***Viitasalo-opiston oppilas kokee olevansa koko opiston oppilas ja koko opisto yhdessä ottaa vastuuta oppilaansa opinnoista ja hänen hyvinvoinnistaan.***

8 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Viitasalo-opistossa oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan.

9 ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Viitasalo-opiston oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista.

Viitasalo-opiston opetussuunnitelman **musiikin- ja tanssinopetuksen opintokokonaisuuksiin on kirjattu arvioinnin kohteet**, joita seurataan opetuksen aikaisesti sekä arviointikriteerit. Kunkin opintokokonaisuuden suorittamisesta annetaan sanallinen kokonaisarvio. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Musiikin perusopinnoista ja tanssin yhteisistä ja teemaopinnoista annetaan sanallinen kokonaisarvio kaikkien suoritettujen opintokokonaisuuksien ja niistä annettujen arviointien perusteella. Arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa opinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Musiikin syventävistä opinnoista annetaan sanallinen kokonaisarvio kaikkien suoritettujen opintokokonaisuuksien ja niistä annettujen arviointien perusteella, tämän lisäksi **musiikin syventävien opintojen lopputyö** arvioidaan sanallisesti lopputöiden erilaiset luonteet, tavoitteet ja suoritustavat huomioiden. Arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

10 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Viitasalo-opistossa oppilaan aiemmat opinnot tai muutoin hankittu osaaminen suhteutetaan annettujen selvitysten tai näyttöjen perusteella vastaavien Viitasalo-opiston opetussuunnitelman opintokokonaisuuksien sisältöihin ja laajuuksiin ja kirjataan näiltä osin suoritetuksi osaksi opintokokonaisuutta. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään samoin.

11 MUSIIKIN PERUSOPINTOJEN JA SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAIUUDET

Viitasalo-opiston opinnot on jaettu opintokokonaisuuksiin, joiden laajuudet, keskeiset tavoitteet ja sisällöt on eritelty kunkin opintokokonaisuuden kohdalla.

Opintokokonaisuudet on rakennettu siten, että ne sisältävät opetussuunnitelman perusteissa määritellyt *tavoitealueet* ja niille määritellyt *tavoitteet*. Tavoitteiden asettelussa on otettu huomioon opintokokonaisuuden taso ja tasolta toiselle eteneminen sekä hahmoteltu mahdollisia työmuotoja, arvioinnin tapoja sekä millaisilla kriteereillä tavoitteiden saavuttamista arvioidaan.

Varhaisiän musiikkikasvatus käsittää musiikkileikkikoulun ja soitinvalmennuksen. Musiikkileikkikoulua järjestetään alle viisivuotiaille lapsille, soitinvalmennusta 6-8 vuotiaalle lapsille

Musiikin perusopinnot koostuvat neljästä opintokokonaisuudesta jotka etenevät tasolta toiselle sekä näitä täydentävistä valinnaisista opinnoista. Perusopintojen opintokokonaisuuksien laskennallinen laajuus on yhteensä 800 tuntia. **Musiikin syventävät opinnot** koostuvat yhdestä opintokokonaisuudesta, lopputyöstä ja lopputyötä tukevista valinnaisista opinnoista, syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia.

Musiikin perus- ja syventävissä opinnoissa korostuu oppilaan yksilöllinen ohjaus oppilaan omilla soittotunneilla. Musiikin hahmotusaineita (MUHA) opiskellaan sekä ryhmissä että omilla soittotunneilla, joilla sovelletaan ryhmässä opittuja taitoja omaan ohjelmistoon. Yhteistoiminnalliset, monimuotoiset oppimisen tavat ja sekä opettajien että oppilaiden yhteistoiminnallisuus edistävät opintokokonaisuuksien tavoitealueiden tavoitteiden mahdollisimman kokonaisvaltaista saavuttamista.

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Varhaisiän musiikki-kasvatus Musiikkileikkikoulu 0-6 vuotiaat 30 vko/vuosi 20-30 tuntia/vuosi</p> <p>Soitinvalmennus 6-8-vuotiaat 32 vko/vuosi 25-35 tuntia</p> <p>oppilaaksi ilmoittautumisen perusteella</p>	<p>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • laulan, leikin ja tanssin, kuuntelen ja osallistun 	<ul style="list-style-type: none"> • teemme asioita isommassa tai pienemmässä ryhmässä • varmasti pääsemme konserttiin yleisöksi! 		
	<p>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • tutustutaan erilaisiin soittimiin ja siihen kuinka ne toimivat • harjoitellaan musiikkiopistossa opiskelua • oppilas löytää vuoden aikana omimman soittimensa 	<ul style="list-style-type: none"> • käyn eri soittimien soittotunneilla, opin ainakin viiden eri soittimen soittamista! • opin mitä tehdään soittotunnilla • tutustun muihin oppilaisiin ja eri soitinten opettajiin • käyn konserteissa 	<ul style="list-style-type: none"> • joskus soitan yksin opettajan kanssa, toisinaan meitä on monta samalla soittotunnilla ja soitamme yhdessä 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelen opettajieni kanssa mikä olisi minulle sopivin soitin. Saan kuitenkin itse päättää. 	

PERUSOPINNOT

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
Minun soittimeni 1 (perusopinnot 1) 1. lukukausi Yhteensä 30 tuntia -soittotunti 30 min/vko	Oppimaan oppiminen ja harjoittelu <ul style="list-style-type: none"> oman soittimen instrumenttitaidot hyvät harjoittelutavat 	<ul style="list-style-type: none"> tutustun soittimeeni: opin soittimen rakennetta, selvitan miten ääni syntyy, tutkin mitä kaikkea tällä soittimella voikaan tehdä! opin soittimen historiaa tarinoina opettelen hyvän soittoasennon, seuraan itse kuinka usein harjoittelen ja mitä teen kun harjoittelen 	<ul style="list-style-type: none"> opettelen omalla soittotunnilla, harjoittelen myös kotona seuraan itse omaa harjoittelua, kotiväki auttaa myös 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin itse ja oman opettajani kanssa, myös kotiväki kertoo miten harjoitteluni sujuu 	<ul style="list-style-type: none"> tiedän soittimeni osat löydän soittokappaleiden sävelet osaan hyvän soittoasennon muistan harjoitella sovitun ajan
	Esittäminen ja ilmaiseminen <ul style="list-style-type: none"> elävää musiikillista ilmaisua harjoitellaan esiintymistä 	<ul style="list-style-type: none"> kuuntelen erilaisia kappaleita opin erottamaan eri tyylejä ja harjoittelen erilaisia kappaleita, pohdin mitä minä tässä kuulen, kuinka sen ilmaisisin omassa soitossani? pokkaanko ensin? Saanko nauraa (itselle tai toiselle) jos menee pieleen? Opettelen konserteissa käyntiä ja ehkä jo esiintymistäkin! 	<ul style="list-style-type: none"> harjoittelen opettajani kanssa omalla soittotunnilla käyn ryhmätunneilla, olen yleisönä matineoissa ja konserteissa, kuuntelen, seuraan tarkasti, soitan itse! 	<ul style="list-style-type: none"> harjoittelen opettajani kanssa omalla soittotunnilla käyn ryhmätunneilla, olen yleisönä matineoissa ja konserteissa, kuuntelen, seuraan tarkasti, soitan itse! 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin itse ja oman opettajani kanssa, arvioin itse ja oman opettajani kanssa, soittokaverini ja toiset opettajat saattavat arvioida myös

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Minun soittimeni 2 (perusopinnot 1)</p> <p>1-2 opintovuodet 160 tuntia</p> <p>soittotunti 30 min/vko</p>	<p>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • säännöllinen harjoittelu • oman soittimen tekniikan perusteita • tavoitteiden asettaminen • vanhempien kannustus ja tuki 	<ul style="list-style-type: none"> • käyn säännöllisesti tunneilla, muistan harjoitella kotona • harjoittelen eri tyyllisiä kappaleita, eri soittotekniikoita ja asteikkoja • sovin tavoitteita opettajani kanssa • pidän harjoittelupäiväkirjaa /reissuvihkoa 	<ul style="list-style-type: none"> • opettelen omalla soittotunnilla, kuuntelen opettajani ohjeet ja harjoittelen kotona 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajani ja vanhempieni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • olen soittanut sovitun määrän kappaleita ja harjoituksia • olen pitänyt harjoituspäiväkirjaa
	<p>Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Musiikin hahmotusaineiden (MUHA) perusteita • oman musisoinnin kuuntelu ja sen mukauttaminen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> • opin nuottiavaimet, nuotteja, nuottiarvoja, taukoja ja rytmejä • aloittelen yhteissoittoa helppoissa yhteissoitotilanteissa oman opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • opin omalla soittotunnilla omista soittokappaleistani • harjoittelen yhteissoittoa omilla soittotunneillani 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osaan itse lukea ja kirjoittaa nuotteja • tiedän mikä on stemma
	<p>Esittäminen ja ilmaiseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • omia musiikillisia vahvuuksia ja ilmaisukeinoja • elävä musiikillinen ilmaisu • erilaisten esiintymistilanteiden hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> • etsin erilaisia ilmaisun keinoja • harjoittelen esiintymistä • opettelen myös säestämistä 	<ul style="list-style-type: none"> • opettelen omalla soittotunnilla ja harjoittelen kotona • videoin omaa soittoani • osallistun aktiivisesti ryhmätuntien keskusteluun • osallistun konsertteihin esiintyjänä ja yleisönä 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse ja opettajieni kanssa sekä myös soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • saan aikaiseksi ehjän, eloisan kuuloisen, tyylin mukaisen esityksen • Osaan antaa ja ottaa vastaan palautetta
	<p>Säveltäminen ja improvisointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • ensi askeleet oman musiikin tekemiseen 	<ul style="list-style-type: none"> • keksin oman melodian, kehitteän ideaa opettajieni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • kokeilen erilaisia keksimisen tapoja opettajieni kanssa omalla soittotunneillani 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse ja opettajieni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • sävelsin oman kappaleen!

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Laajennan osaamistani (Perusopinnot 2)</p> <p>3-5 opintovuodet</p> <p>230 tuntia</p> <p>Soittotunti 45min/vko</p> <p>MUHA-ryhmät 35 t/vuosi, 2 vuotta</p>	<p>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> oma-aloitteinen harjoittelu tavoitteiden asettaminen vanhempien kannustus ja tuki 	<ul style="list-style-type: none"> harjoittelen oma-aloitteisesti asetan itse tavoitteitani kotiväki kannustaa ja tukee 	<ul style="list-style-type: none"> opettelen omilla soittotunneillani ja kotona 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin itse ja oman opettajani kanssa, myös kotiväki kertoo miten harjoitteluni sujuu 	<ul style="list-style-type: none"> olen soittanut sovitun määrän kappaleita ja harjoituksia olen pitänyt harjoituspäiväkirjaa
	<p>Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> oman musisoinnin kuuntelu musiikin luku- ja kirjoitustaito musiikin ominaispiirteiden tunnistaminen ja rakenteiden hahmottaminen oman musisoinnin kuuntelu ja sen mukauttaminen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> tutkin oman soittimeni soittotekniikkaa syvemmin ja löydän lisää erilaisia ilmaisun keinoja opiskelen MUHA-asioita osaan tutkia ja tulkita soitettavien kappaleittani rakenteita ja hahmottaa kokonaisuuksia harjoittelen yhteissoittoa helppoissa yhteissoittotilanteissa soittokavereideni kanssa opin kuuntelemaan omaa stemmaani ja toisenkin soittajan stemmaa 	<ul style="list-style-type: none"> opiskelen omalla soittotunnilla ja harjoittelen itsenäisesti opin oman opettajani kanssa ja sovellan MUHA-ryhmässä opittuja asioita omaan ohjelmistöni olen mukana erilaisissa kokoonpanoissa säestän itse tai soittokaverini säestää minua 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin saavutuksiani itse ja soittokavereideni sekä opettajieni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> saan aikaiseksi ehjän, eloisan kuulaisen ja tyylin mukaisen esityksen osaan kertoa omin sanoin ja myös oikein termein kappaleen ominaispiirteistä ja rakenteesta osaan seurata yhtessoittokavereideni soittoa ja sopeuttaa oman soittoni siihen
	<p>Esittäminen ja ilmaiseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> omat musiikilliset vahvuudet ja ilmaisukeinot elävä musiikillinen ilmaisu erilaisten esiintymistilanteiden hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> hallitsen laajemmin erilaisia ilmaisun keinoja harjoittelen erilaisia esiintymistilanteita opettelen arvioimaan soittajakaverieni esityksiä 	<ul style="list-style-type: none"> opin omilla soittotunneillani videoin ja äänitän omaa soittoa osallistun konsertteihin sekä esiintyjänä että yleisönä, esiinny myös muunlaisissa tilaisuuksissa osallistun ryhmätunneille ja olen aktiivinen keskustelija 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin saavutuksiani itse ja soittokavereideni sekä opettajieni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> olen luonteva ja rentoutunut esiintyjä, osaan hallita erilaisia esiintymistilanteita osaan antaa ja ottaa vastaan palautetta

	<p>Säveltäminen ja improvisointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Improvisointi • Sävellys- ja sovitus 	<ul style="list-style-type: none"> • leikin helpoilla musiikkiaiheilla; opin pentatoniikkaa; improvisoin yksinkertaisilla sointuvaihdoksille • opettelen vapaan säestyksen perusteita, etsin omia ideoita - millainen komppi? Laadin stemman! 	<ul style="list-style-type: none"> • improvisoin opettajani kanssa omalla soittotunnilla ja soittokavereideni kanssa yhteissoitto- tai mupetunnilla • teen oman säestyssovituksen ja/tai sävellyksen omalla soittotunnilla, MUHA-ryhmässä, yhteissoittotunnilla tai työpajassa 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse ja soittokavereideni ja opettajieni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • uskalsin lähteä improleikkiin mukaan • löysin hyvät soinnut, säestykseni tukee kappaleen luonnetta, keksin omaperäisen idean
--	---	---	--	---	---

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Olen monipuolisesti osaava muusikko (Perusopinnot 3)</p> <p>6-8 opintovuodet</p> <p>230 tuntia</p> <p>Soittotunti 45 - 60 min/vko Soittotunnin mittaan voi vaikuttaa valinnaisten opintojen valinnoilla</p> <p>MUHA-ryhmät 35 t/vuosi, 2 vuotta</p>	<p>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu • eri musiikin lajeille ominaisia musiikin merkitsemistapoja • sovelletaan musiikin hahmotustaitoja musisoinnissa 	<ul style="list-style-type: none"> • asetan itse tavoitteitani • valitsen ohjelmistooni minua kiinnostavia kappaleita • tunnistan vaikeudet ja ongelmakohtat • harjoittelen eri tavoilla • soitan kappaleita eri tyylikausilta ja eri tyyllilajeissa • hallitsen jo isompia kokonaisuuksia 	<ul style="list-style-type: none"> • opiskelen omalla soittotunnilla, • tunnistan itsenäisesti ongelmakohtia ja etsin niihin ratkaisuja • taltioin omaa soittoaani esim. videoiden • tutkin itsenäisesti eri tyyllilajeja, sovellan oppimaani sekä omilla että MUHA-tunneilla ja yhteissoittotilanteissa 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osasin asettaa realistisia tavoitteita ja saavutin ne • löysin itseäni kiinnostavaa soitettavaa • osaan tulkita erilaisia musiikin merkitsemistapoja
	<p>Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • oman musisoinnin kuunteleminen ja kehittäminen sekä solistina että ryhmän jäsenenä • tarkastellaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista 	<ul style="list-style-type: none"> • soitan kappaleita eri tyylikausilta, tunnistan eri muotorakenteita ja tunnelmia • kuuntelen musiikkia keskittyneesti, teen muistiinpanoja huomioistani, seuraan 	<ul style="list-style-type: none"> • soitan omilla ja yhteissoittotunneilla • kuuntelen musiikkia kotona, tutkimme musiikkia eri näkökulmista sekä omilla soittotunneilla että MHA-tunneilla, haen tietoa myös itsenäisesti 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • olen soittanut sovitun määrän kappaleita ja harjoituksia • osaan kertoa ja kuvailla omin sanoin ja myös oikein termein kappaleen ominaispiirteistä ja rakenteesta

	<ul style="list-style-type: none"> • musiikin rakenteiden ja lainalaisuuksien hahmottaminen • kuuntelu- ja hahmotustaitojen sekä musiikin historian tuntemuksen hyödyntäminen muusikkouden kehittämisessä. 	<p>kuunneltavaa musiikkia myös nuoteista</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysoin omia soittokappaleitani monipuolisesti, tutkimme musiikillisten rakenteiden lisäksi myös tunteita ja tyyliä • sovellan oppimiani taitoja musisoimissani 	<ul style="list-style-type: none"> • esiinnyn konserteissa sekä solistina että erilaisissa kokoonpanoissa, osallistun aktiivisesti esitysten valmisteluun, kerron omat näkemykseni 		<ul style="list-style-type: none"> • sain aikaiseksi ehjän, eloisan kuuloiseen ja tyylin mukaiseen esityksen
	<p>Esittäminen ja ilmaiseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • omat musiikilliset vahvuudet ja ilmaisukeinot • elävää musiikillista ilmaisu • erilaisten esiintymistilanteiden hallinta • muiden taiteenalojen ilmaisukeinoin tutustuminen ja taiteidenvälinen vuorovaikutus 	<ul style="list-style-type: none"> • löydän itse omia ilmaisun keinojani • uskallan heittäytyä musiikin virtaan ja tunnelmiin • hakeudun omaehtoisesti erilaisiin esiintymistilanteisiin • soitan myös erilaisissa kokoonpanoissa • uskallan ylittää taiteiden välisiä raja-aitoja 	<ul style="list-style-type: none"> • etsin itseäni kiinnostavaa ja puhuttelevaa soitettavaa • kuuntelen ja soitan eri tyyliä kappaleita ja antaudun tunnelman vietäväksi • hakeudun omaehtoisesti erilaisiin esiintymistilanteisiin • tutustun omiin stemmoihini itsenäisesti • osallistun taiteiden välisiin työpajoihin ja muihin yhteisprojekteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osaan ilmaista itseäni ja tunteitani musiikillisesti • opin nauttimaan erilaisista esiintymistilanteista • ymmärrän musiikin ja muiden taiteiden yhteistä kieltä
	<p>Säveltäminen ja improvisointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Improvisointi • Sävellys- ja sovitus • Musiikkiteknologia 	<ul style="list-style-type: none"> • kokeilen erilaisia improvisoinnin tapoja • perehdyn vapaaseen säestykseen syvemmin • etsin omia ideoita , kokeilen erilaisia keksinnän tapoja, erilaisia musiikillisia muotoja • perehdyn erilaisiin harjoittelun ja opiskelun apuvälineisiin, • tutustun nuotinnus- ja äänitysohjelmiin • opettelen erilaisten laitteiden käyttöä 	<ul style="list-style-type: none"> • opiskelen perusteita omalla soittotunnilla, improvisoimme myös yhteissoittotilanteissa • teen oman sovituksen omalla soittotunnilla tai yhteissoittotunnilla • harjoittelen säestystehtäviä yhteissoittotilanteissa • teen oman sävellyksen! • käytän apuvälineitä omilla soittotunneillani • teen oman äänitteen moniraitatekniikalla, • kirjoitan sävellykseni ja muitakin harjoituksia nuotinnusohjelmalla 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • uskalsin heittäytyä improvisoimaan ja osaan erilaisia improvisoinnin tapoja • olen pätevä säestäjä • sain aikaan oman sävellyksen tai sovituksen ja olin siihen tyytyväinen • osaan perusasioita eri tyyppisistä musiikkiohjelmista, • osaan etsiä eri tarkoituksiin sopivia apuvälineitä

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Valinnaiset opinnot</p> <p>3-8 opintovuodet</p> <p>Valinnaisia oppilaan omien kiinnostuksen kohteiden mukaisia opintoja 150 tuntia</p> <p>Voidaan koota yhdestä tai useammasta vaihtoehdosta, oppilas päättää tuntimäärän jakautumisen</p>	<p>Solistiset opinnot 50-150 tuntia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uusia instrumentteja • lisäopetusta pääinstrumentissa 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-2 sivuinstrumenttia pääinstrumentin lisäksi, • oppilas voi päättää tuntimäärän jakautumisesta eri instrumenteille • yksilöopetuksena 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •
	<p>Yhteissoitto 50-150 tuntia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lisää yhteissoittotilanteita erilaisissa kokoonpanoissa 	<ul style="list-style-type: none"> • monipuolisesti erilaisia kokoonpanoja ja musiikkityylejä 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •
	<p>Taiteiden välisyys 50-150 tuntia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • musiikin ja muiden taidemuotojen yhteisprojektit 	<ul style="list-style-type: none"> • esim. tanssiesitysten musiikin tuottaminen, teatteri, kuvataiteet • musiikin tekeminen eri tarpeisiin joko elävänä tai tallenteena (yhteys musiikkiteknologiaopintoihin) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •
	<p>Säveltäminen, improvisointi, musiikkiteknologia 50-150 tuntia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • musiikin sovittaminen erilaisille kokoonpanoille • säveltäminen • musiikkiteknologia 	<ul style="list-style-type: none"> • sovittamisopintoja voidaan yhdistää yhteissoitto- ja MUHA-opintoihin • sävellys- ja improvisointityöpajat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Syventävät opinnot</p> <p>8-10 opintovuodet</p> <p>350 tuntia</p> <p>- Soittotunti 60 - 75 min/vko Soittotunnin mittaan voi vaikuttaa valinnaisten opintojen valinnoilla</p> <p>-MUHA 35 tuntia/vuosi, 2 vuotta</p>	<p>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> tavoitteiden asettaminen opiskelulle ja oman oppimisen suuntaaminen oman edistymisen arviointi ja omista saavutuksista nauttiminen taitoja kehittävän ohjelmiston harjoittelu sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä fyysisestä toimintakyvystä sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta huolehtiminen musisoidessa 	<ul style="list-style-type: none"> opin arvioimaan omaa edistymistäni monipuolisesti ja eri näkökulmista uskallan haastaa itseäni, ylitän rajojani huomioin soittoergonomian, suojaan kuulon! 	<ul style="list-style-type: none"> taltioin omaa soittoani eri tavoin pidän oppimis/harjoittelupäiväkirjaa harjoittelen ja valmistelen itsenäisesti omaa ohjelmistoa (suoriutuminen ilman opettajan valmistelevaa ohjausta) osallistun ergonomia-työpajaan 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> tunnistan kehittämistä vaativat asiat ylitin oman mukavuusalueeni rajat olen tietoinen oman soittimeni soittoergonomian vaaranpaikoista
	<p>Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> oman musisoinnin kuunteleminen ja kehittäminen sekä solistina että ryhmän jäsenenä soivan ja nuotinetun musiikin tarkastelu monipuolisesti eri näkökulmista musiikin rakenteiden ja lainalaisuuksien hahmottaminen kuuntelu- ja hahmotustaitojen sekä musiikin historian tuntemuksen hyödyntäminen muusikkouden kehittämisessä. 	<ul style="list-style-type: none"> opin analysoimaan omaa soittoani osaan itse tutustua materiaaliin eri tavoilla opin monipuolisesti ja syvällisesti musiikissa vaikuttavia harmonisia, melodisia ja rytmisiä ilmiöitä sekä rakenteita 	<ul style="list-style-type: none"> taltioin omaa musisointiani, tarkastelen itse ja opettajani kanssa osallistun ohjelmistotyöpajan järjestämiseen osallistun konserttavierailuille tutkin ja analysoin erilaisia sävelteoksia osallistun Muha tunneille, sovello oppimaani omaan musisointiini 	<ul style="list-style-type: none"> arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> opin olemaan sekä kriittinen että armollinen omaa suoritustani kohtaan löysimme yhdessä uutta mielenkiintoista ohjelmistoa osaan oppimani perusteella tehdä tietoisia valintoja soittamani musiikin tulkinnessa

	<p>Esittäminen ja ilmaiseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • musiikillisen ilmaisun syventäminen • musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavien taitojen kehittäminen valittujen painopisteiden mukaisesti • musiikki monipuolisesti ilmaisun välineenä • muiden taiteenalojen ilmaisukeinojen hyödyntäminen omassa ilmaisussa 	<ul style="list-style-type: none"> • esiintyessäni hallitsen suurempia kokonaisuuksia • huomioin ohjelmistovalinnoissa omat vahvuuteni • perehdyn muiden taiteenalojen ominaisiin ilmaisun tapoihin 	<ul style="list-style-type: none"> • esiinnyn sekä solistina että erilaisissa kokoonpanoissa, osallistun aktiivisesti esitysten valmisteluun, kerron omat näkemykseni • osallistun eri taiteenalojen tapahtumiin sekä yleisönä että tekijänä, sovellan muiden taiteen alojen ilmaisun keinoja omiin esityksiini 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osasin laatia mielenkiintoisen konserttiohjelman • opin nauttimaan erilaisista esiintymistilanteista • ymmärrän ja osaan hyödyntää musiikin ja muiden taiteiden yhteistä kieltä
	<p>Säveltäminen ja improvisointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia • musiikkiteknologian mahdollisuuksien ja työvälineiden hyödyntäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • opin erilaisia melodian ja/tai säestyskuvioiden muuntelutekniikoita • sovellan oppimaani musiikin teoriaa • tutustun erilaisiin sävellystekniikoihin • tutustun erilaisiin improvisoinnin tapoihin • perehdyn erilaisiin harjoittelun ja opiskelun apuvälineisiin • tutustun nuotinnus- ja äänitysohjelmiin • opettelen erilaisten laitteiden käyttöä 	<ul style="list-style-type: none"> • vapaasäestys / improvisointi yhteissoittotilanteissa sekä itsenäisesti että opettajan ohjauksessa • teen omia sävellyksiä sekä itsenäisesti että ryhmässä opettajan ohjauksessa • esitän oman sävellyksen • käytän apuvälineitä omilla soittotunneillani • teen oman äänitteen moniraitatekniikalla, • kirjoitan sävellykseni ja muitakin harjoituksia nuotinnusohjelmalla 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse sekä opettajieni ja soittokavereideni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • pärjään säestystilanteissa • osaan erilaisia improvisaatiotekniikoita ja uskallan käyttää niitä esitystilanteissa • tein sävellyksen tai sovituksen ja esitin sen itse tai soittokaverini esittivät • osaan käyttää erilaisia musiikkiteknologisia välineitä

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Valinnaiset opinnot</p> <p>8-10 opintovuodet</p> <p>Oppilas valitsee oman suuntautuneisuutensa mukaisia ja lopputyönsä toteuttamista tukevia valinnaisia opintoja 100 tuntia</p> <p>Valinnaiset opinnot voidaan koota yhdestä tai useammasta vaihtoehdosta, oppilas päättää tuntimäärän jakautumisen</p>	<p>Solistiset opinnot</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30-100 tuntia 	<ul style="list-style-type: none"> • uusia instrumentteja • lisäopetusta pääinstrumentissa 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-2 sivuinstrumenttia pääinstrumentin lisäksi, • oppilas voi päättää tuntimäärän jakautumisesta eri instrumenteille • yksilöopetuksena 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •
	<p>Yhteissoitto</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30-100 tuntia 	<ul style="list-style-type: none"> • lisää yhteissoittotilanteita erilaisissa kokoonpanoissa 	<ul style="list-style-type: none"> • monipuolisesti erilaisia kokoonpanoja ja musiikkityylejä 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •
	<p>Taiteidenvälisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30-100 tuntia 	<ul style="list-style-type: none"> • musiikin ja muiden taidemuotojen yhteisprojektit 	<ul style="list-style-type: none"> • esim. tanssiesitysten musiikin tuottaminen, teatteri, kuvataiteet • musiikin tekeminen eri tarpeisiin joko elävänä tai tallenteena (yhteys musiikkiteknologiaopintoihin) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •
	<p>Säveltäminen, improvisointi, musiikkiteknologia</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30-100 tuntia 	<ul style="list-style-type: none"> • musiikin sovittaminen erilaisille kokoonpanoille • säveltäminen • musiikkiteknologia 	<ul style="list-style-type: none"> • säveltämis/sovittamisopintoja voidaan yhdistää yhteissoitto- ja MUHA-opintoihin • sävellys- ja improvisointityöpajat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuten muissa opintokokonaisuuksissa 	<ul style="list-style-type: none"> •

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Toteutustapa	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Lopputyö</p> <p>50 tuntia</p> <p>Syventävät opinnot tähtäävät lopputyön valmistamiseen.</p> <p>Lopputyön sisällön ja toteuttamistavan päättää oppilas oman suuntautuneisuutensa mukaisesti yhdessä opettajiensa kanssa.</p> <p>Arvioinnin tavat ja kriteerit muotoutuvat lopputyön luonteen, sisällön ja toteuttamistavan mukaisiksi, arvioinnin kriteerit sovitaan oppilaan ja opettajien kesken.</p>	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsertti • omia sovituksia /sävellyksiä • yhteissoittopainotteinen • musiikkitekniikan soveltaminen • taiteidenvälinen projekti • erilaisten toteutustapojen yhdistelmä 	<ul style="list-style-type: none"> • konserttiohjelma • konserttiohjelma jonka osana omia sävellyksiä/sovituksia • konserttiohjelma jonka pääpaino yhteismusiisoinnissa • äänite, videoteos jne. tuotos, jossa musiikkitekniikan käyttö on merkittävässä osassa • musiikin tuottaminen erilaisiin muiden taiteen alojen tapahtumiin 	<ul style="list-style-type: none"> • konserttiohjelman valmistaminen ja esittäminen • omien sävellysten/sovitusien valmistaminen ja esittäminen • esiintymisiä sekä solistina että erilaisissa yhteissoittokokoonpanoissa • työpajat, itsenäinen työskentely, ryhmätyöskentely • työpajat, itsenäinen työskentely, ryhmätyöskentely 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse, opettajani ja muut lopputyöhöni osallistuvat opettajat ja oppilaat arvioivat myös 	<ul style="list-style-type: none"> • millaisen kuvan konserttiohjelma antoi minusta muusikkona • kuinka hyvin onnistuin toteuttamaan omaa näkemystäni • millaisia rooleja otin yhteissoittotilanteissa • onnistuinko tukemaan ryhmää osaamisellani ja näkemyksilläni • kuinka tyytyväinen olin omaan sävellykseeni/sovitukseeni • osasinko hyödyntää täysimääräisesti musiikkitekniikkaa valitsemaillani tavalla • missä määrin osasin hyödyntää muiden taiteiden ilmaisun tapoja • sainko aikaan aitoa vuorovaikutusta taiteiden välille

12 TANSSIN YHTEISTEN OPINTOJEN JA TEEMAOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

Tanssin yhteiset opinnot koostuvat kahdesta opintokokonaisuudesta (Tanssi 1 ja 2) jotka jakautuvat vuoden kestäviin jaksoihin **yhteensä kuudelle vuodelle**. Yhteisten opintojen opintokokonaisuuksien laskennallinen laajuus on yhteensä 300 tuntia.

Tanssin teemaopinnot käsittää yhden opintokokonaisuuden (Tanssi 3) joka jakautuu kolmelle vuodelle, teemaopintojen laskennallinen laajuus on 200 tuntia. Yhteisten opintojen ja teemaopintojen tuntimäärään sisältyvät myös koko oppimäärän läpäisevät 50 tunnin opinnot (tanssitieto, esitystoiminta ja lyhytkurssit).

Opintokokonaisuudet on rakennettu siten, että ne sisältävät opetussuunnitelman perusteissa määritellyt *tavoitealueet* ja niille määritellyt *tavoitteet*. Tavoitteiden asettelussa on otettu huomioon opintokokonaisuuden taso ja tasolta toiselle eteneminen sekä hahmoteltu mahdollisia työmuotoja, arvioinnin tapoja sekä millaisilla kriteereillä tavoitteiden saavuttamista arvioidaan.

Varhaisiän tanssikasvatus on tarkoitettu 4-6 vuotiaille lapsille.

Tavoitealueet ja tavoitteet, tanssin yhteiset opinnot ja teemaopinnot

Yhteiset opinnot	tanssi 1	tanssi 2
<p>Hyvinvointi ja Kehollisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • löytää tanssin ilon • suhtautuu omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti • tunnistaa ja on valmis ottamaan käyttöön oman kehonsa liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet • ymmärtää, että jokaisen keho on yksilöllinen 	<ul style="list-style-type: none"> • löytää tanssin ilon • suhtautuu omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti • ymmärtää, että jokaisen keho on yksilöllinen 	<ul style="list-style-type: none"> • suhtautuu omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti • tunnistaa ja on valmis ottamaan käyttöön oman kehonsa liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet • ymmärtää, että jokaisen keho on yksilöllinen
<p>Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kykenee kuuntelemaan toisia ja havainnoimaan ympäristöään herkästi • toimii rakentavasti ryhmässä • tuo ryhmätyöskentelyyn oman panoksensa • arvostaa ja kunnioittaa toisten yksilöllisyyttä ja näkemystä 	<ul style="list-style-type: none"> • toimii rakentavasti ryhmässä • tuo ryhmätyöskentelyyn oman panoksensa 	<ul style="list-style-type: none"> • toimii rakentavasti ryhmässä • kykenee kuuntelemaan toisia ja havainnoimaan ympäristöään herkästi • arvostaa ja kunnioittaa toisten yksilöllisyyttä ja näkemystä •
<p>Taito ja taide</p> <ul style="list-style-type: none"> • kehittää fyysi-motorisia taitojaan monipuolisesti • laajentaa liikkeekkistä ja ilmaisullista sanastoaan • tutustuu valitsemansa tanssilajin ja sen kulttuuriseen taustaan • saa kokemuksia esiintymisestä • saa tilaisuuksia tutustua muihin tanssin muotoihin ja lajeihin ja niiden kulttuuriseen taustaan • tutustuu tanssiin taidemuotona muiden taiteiden joukossa 	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää fyysi-motorisia taitojaan monipuolisesti • saa kokemuksia esiintymisestä • 	<ul style="list-style-type: none"> • • laajentaa liikkeekkistä ja ilmaisullista sanastoaan • tutustuu valitsemansa tanssilajin ja sen kulttuuriseen taustaan • saa kokemuksia esiintymisestä • saa tilaisuuksia tutustua muihin tanssin muotoihin ja lajeihin ja niiden kulttuuriseen taustaan • tutustuu tanssiin taidemuotona muiden taiteiden joukossa

Teemaopinnot	tanssi 3	läpäisevät opinnot
Hyvinvointi ja Kehollisuus <ul style="list-style-type: none"> • haasta ja kehittää kehoaan eri tavoin • oppii tunnistamaan tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välisen yhteyden • oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan 	<ul style="list-style-type: none"> • haastaa ja kehittää kehoaan eri tavoin • oppii tunnistamaan tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välisen yhteyden 	<ul style="list-style-type: none"> • oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan
Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen <ul style="list-style-type: none"> • harjaantuu tanssimaan sekä yksin että ryhmässä • osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän toimintaan • oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta • saa tilaisuuksia tutustua itselle uusiin tanssilajeihin ja tanssikulttuureihin • osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista 	<ul style="list-style-type: none"> • harjaantuu tanssimaan sekä yksin että ryhmässä • osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän toimintaan • oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta 	<ul style="list-style-type: none"> • oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta • saa tilaisuuksia tutustua itselle uusiin tanssilajeihin ja tanssikulttuureihin • osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista
Taito ja taide <ul style="list-style-type: none"> • laajentaa fyysis-motorisia taitojaan • saa kokemuksia esiintymisistä erilaisissa tilanteissa ja avartaa omaa kehollista, liikkeellistä ja taiteellista ilmaisuaan • saa monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita 	<ul style="list-style-type: none"> • laajentaa fyysis-motorisia taitojaan • saa kokemuksia esiintymisistä erilaisissa tilanteissa ja avartaa omaa kehollista, liikkeellistä ja taiteellista ilmaisuaan 	<ul style="list-style-type: none"> • saa monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
Varhaiskasvatus 4-6 vuotiaat Tanssitunti 45 min/vko	Oppimaan oppiminen ja harjoittelu	<ul style="list-style-type: none"> • tanssin, leikin, osallistun, kuuntelen, loruttelen • opin tanssitunnin lainalaisuudet • olen osa ryhmää • tulen muiden ryhmäläisten kanssa toimeen • opettelen oman vuoron • opettelen olemaan läsnä tanssitunnilla • opin perusliikkumataitoja • opin hahmottamaan tilaa, jossa tanssin (suunnat, tila, muut tilassa) 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tanssitunnille • teemme asioita isommissa ja pienemmissä ryhmissä • kokeilemme tanssia myös omaa tanssia • osaan mennä tilassa eteen ja taaksepäin, kulmasta kulmaan ja piirissä 		

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Yhteiset opinnot</p> <p>Tanssi 1</p> <p>150 tuntia</p> <p>1-3 opintovuodet</p>	<p>Hyvinvointi ja kehoisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • löydetään tanssin ilo • opetellaan suhtautumaan omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti • ymmärretään, että jokaisen keho on yksilöllinen 	<ul style="list-style-type: none"> • opin kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevat harjoitteet • opettelen ja ymmärrän oikeaoppisen lämmittelyn 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tunneille • kuuntelen opettajani ohjeet • opettelen harjoittelemaan kotona 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • olen osallistunut tunneille ja kuunnellut opettajaa • tunnistan joitakin oman kehoni piirteitä/ominaisuuksia
<p>Tanssitunti 60 min/vko</p> <p>Lisäksi lyhytkursseja</p>	<p>Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimitaan rakentavasti ryhmässä • opetellaan tuomaan ryhmätyöskentelyyn oma panos 	<ul style="list-style-type: none"> • pääsen opettelemaan ryhmätyötaitoja • opettelen luovaa ajattelua tanssin keinoin 	<ul style="list-style-type: none"> • olen mukana ryhmätyöskentelyssä ja osallistun yhteisiin harjoituksiin • osallistun luoviin harjoituksiin 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse ja opettajani kanssa • opettelen antamaan palautetta ryhmäläisille ja ottamaan sitä vastaan ryhmäläisiltä 	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärrän tanssituntien kulun ja kuinka toimin tunnilla sekä yksin että ryhmässä • olen läsnä tunneilla
	<p>Taito ja taide</p> <ul style="list-style-type: none"> • kehitetään fyysis-motorisia taitoja monipuolisesti • saadaan kokemuksia esiintymisestä 	<ul style="list-style-type: none"> • opettelen tanssilajien liikesanastoa • kehitän motorisia taitoja • osallistun esitysten harjoitteluun, tekemisen ja esiintymiseen ryhmäni kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tunneille ja teen annetut harjoitteet • opettelen muistamaan tanssisarjat ja kokonaisuudet • opettelen uusia liikkeitä ja niiden nimiä 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse ja opettajani sekä vanhempien kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tunneille, esitykseen • osaan tanssia harjoitellun esityksen

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
Yhteiset opinnot Tanssi 2 150 tuntia 4-6 opintovuodet Tanssitunti 60 min/vko Lisäksi lyhytkursseja	Hyvinvointi ja kehollisuus <ul style="list-style-type: none"> • suhtaudun omaan kehooni luontevasti ja myönteisesti • tunnistan ja olen valmis ottamaan käyttöön oman kehoni liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet • ymmärrän, että jokaisen keho on yksilöllinen 	<ul style="list-style-type: none"> • opin kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevat harjoitteet • ymmärrän oikeaoppisen palautumisen merkityksen • opettelen kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjauksiin liittyvät harjoitukset 	<ul style="list-style-type: none"> • käyn aktiivisesti tunneilla • opettelen ymmärtämään opettavan asian oman kehoni kautta • harjoittelen kotona • venyttelen myös omalla ajalla 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin saavutuksiani itse ja opettajani kanssa • havaitsen systemaattisen harjoittelun ja oikeaoppisen palautumisen hyödyt kehoissani 	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistan kehittyneeni kehollisesti • osaan suhteuttaa oman kehoni ryhmässä toisiin
	Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen <ul style="list-style-type: none"> • toimin rakentavasti ryhmässä • kykenen kuuntelemaan toisia ja havainnoimaan ympäristöä herkästi • arvostan ja kunnioitan toisten yksilöllisyyttä ja näkemystä 	<ul style="list-style-type: none"> • kehitän ryhmätyötaitojani • pääsen käyttämään ja kokeilemaan tehtävien avulla omaa luovaa ajattelua • pääsen kokeilemaan taiteidenvälinen osaamista ja vuorovaikutus 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun aktiivisesti ryhmätehtäviin, kuuntelen muita ja kerron omat mielipiteeni • osallistun improvisaatioharjoituksiin • ymmärrän että myös live-musiikkia voi hyödyntää tai inspiraation voi saada vaikka maalauksesta 	<ul style="list-style-type: none"> • annan palautetta ryhmäläisilleni positiivisessa hengessä ja opettelen vastaanottamaan palautetta • arvioin itse ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osaan kuunnella toisten mielipiteitä ja kertoa omani • osallistuminen tiiviskursseille • osallistuminen esitystoimintaan
	Taito ja taide <ul style="list-style-type: none"> • laajennan liikkeellistä ja ilmaisullista sanastoa • tutustun valitsemani tanssilajin ja sen kulttuuriseen taustaan • saan kokemuksia esiintymisestä • saan tilaisuuksia tutustua muihin tanssin muotoihin ja lajeihin ja niiden kulttuuriseen taustaan • tutustun tanssiin taidemuotona muiden taiteiden joukossa 	<ul style="list-style-type: none"> • kehitän ilmaisuani • opin hyödyntämään liikkeessäni musiikin tulkintaa • osallistun esiintymistoimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tunneille aktiivisesti • opettelen kuuntelemaan ja ymmärtämään musiikkia ja sen laina-alaisuuksia • osallistun esitysten tekemiseen, harjoitteluun ja esiintymisiin 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse, vanhempieni ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osaan kuunnella musiikkia myös esiintymislanteessa ja hyödyntää sitä • uskallan heittäytyä esitykseen
	Läpäisevät opinnot <ul style="list-style-type: none"> • oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan 	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärrän ravinnon merkityksen palautumisessa ja treenaamisessa 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tiiviskursseille • osallistun tanssiesityksen tekemiseen, suunnitteluun 	<ul style="list-style-type: none"> • - osaan antaa palautetta ja vastaanottaa sitä tanssikavereiltani sekä opettajaltani 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuminen tiiviskursseille • osallistuminen

	<ul style="list-style-type: none"> • oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta • saa tilaisuuksia tutustua itselle uusiin tanssilajeihin ja tanssikulttuureihin • osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista • saa monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita 	<ul style="list-style-type: none"> • opin tanssin historiaa, kulttuuria, luennoilla, esitysten ja esiintymisen kautta • Pääsen lyhytkursseille kokeilemaan eri tanssityylejä • pääsen olemaan osana isomman kokonaisuuden rakentamista ja toteuttamista 	<p>ja toteutukseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • jamit, valonjuhla 		<p>esitystoimintaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistuminen tanssiedon tunnille
--	--	--	--	--	--

Opintokokonaisuus, ajoitus ja laajuus	Tavoitealueet ja tavoitteet	Sisällöt	Työmuodot	Arviointi	Arvioinnin kriteerit
<p>Teemaopinnot</p> <p>Tanssi 3</p> <p>200 tuntia</p> <p>7-9 opintovuodet</p>	<p>Hyvinvointi ja kehoisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • haastan ja kehitän kehoani eri tavoin • opin tunnistamaan tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välisen yhteyden 	<ul style="list-style-type: none"> • opin kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevia harjoitteita, kuten oikeaoppista lämmittelyä ja palautumista sekä kineettiset liikeketjut ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteet • asetan itse tavoitteita 	<ul style="list-style-type: none"> • opiskelen omalla tanssitunnilla • tunnistan omat ongelmakohtat ja etsin niihin ratkaisuja • teen töitä omia tavoitteita kohti yhteisillä tunneilla sekä itsenäisesti 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse, tanssikavereideni ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • linjausten löytyminen ja keholle ergonominen tapa liikkua
<p>Tanssitunti 90 min/vko</p> <p>Lisäksi lyhytkursseja</p>	<p>Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjaannun tanssimaan sekä yksin että ryhmässä • osallistun aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän toimintaan • opin vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta 	<ul style="list-style-type: none"> • oppilaiden luovan ajattelun ja taiteidenvälisen osaamisen sekä vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen kehittämisen tukeminen ovat olennainen osa kaikkia opintoja 	<ul style="list-style-type: none"> • osaan toimia ryhmässä rakentavasti ja ryhmää tukevasti • annan kehittävää palautetta ja osaan ottaa sitä vastaan sekä hyödyntää saamaani palautetta tanssimisessä • osaan ajatella tanssia yhtenä taiteenmuotona muiden joukossa sekä hyödyntää muita taiteenaloja omassa taiteessani 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse, tanssikavereideni ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • muiden taiteiden hyödyntäminen luovassa työssä

<p>Taito ja taide</p> <ul style="list-style-type: none"> • laajennan fyysis-motorisia taitoja • saan kokemuksia esiintymisistä erilaisissa tilanteissa ja avarran omaa kehollista, liikkeellistä ja taiteellista ilmaisua 	<ul style="list-style-type: none"> • kehitän eteenpäin tanssilajien liikeseanastoa, motorisia taitoja, ilmaisua ja musiikin tulkintaa pääsen edistämään erilaisten harjoitusten avulla 	<ul style="list-style-type: none"> • esiintymisiin osallistuminen ja niiden analysointi • teen oman esityksen ja esitän sen • esiinnyn muualla kuin perinteisessä lavatilassa • aktiivinen opiskelu tunneilla 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse, tanssikavereideni ja opettajani kanssa • analysoin teoksia • oma tuotoksen arviointi sekä opettajan kanssa että itse 	<ul style="list-style-type: none"> • ehyen kokonaisuuden ilmaiseminen tanssin keinoin • koko kehon hyödyntäminen liikkeessä ja ilmaisussa
<p>Läpäisevät opinnot</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan • oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta • saa tilaisuuksia tutustua itselle uusiin tanssilajeihin ja tanssikulttuureihin • osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista • saa monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita 	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärrän ravinnon merkityksen palautumisessa ja treenaamisessa • opin tanssin historiaa, kulttuuria, luennoilla, esitysten ja esiintymisen kautta • Pääsen lyhytkursseille kokeilemaan eri tanssityylejä • pääsen olemaan osana isomman kokonaisuuden rakentamista ja toteuttamista 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistun tiiviskursseille (tanssin historiasta, eri tanssityyleistä ja tanssin analysoimisesta) • osallistun tanssiesityksen tekemiseen, suunnitteluun ja toteutukseen • jamit, valonjuhla 	<ul style="list-style-type: none"> • arvioin itse, tanssikavereideni ja opettajani kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuminen tiiviskursseille • osallistuminen esitystoimintaan • osallistuminen tanssitiedon tunnille

13 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän *perusopintojen* todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- o kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän *päätötodistus*

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päätötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päätötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- o kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- o kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- o syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

- ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
  - merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.
- Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
  - koulutuksen järjestäjän nimi
  - oppilaitoksen nimi
  - taiteenala
  - oppilaan nimi ja henkilötunnus
  - opiskeluaika vuosina
  - oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
    - o kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
    - o kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
  - ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
  - merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.
- Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

14 LIITTEET

Liite 1: VIITASALO-OPISTON TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2018 -2020